

Liesjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2021

Tiivistelmä

Maija Mikkola ja Tuula Puranen

Metsähallitus, Vantaa, 2022
Asianro MH 10431/2022

Liesjärven kansallispuisto

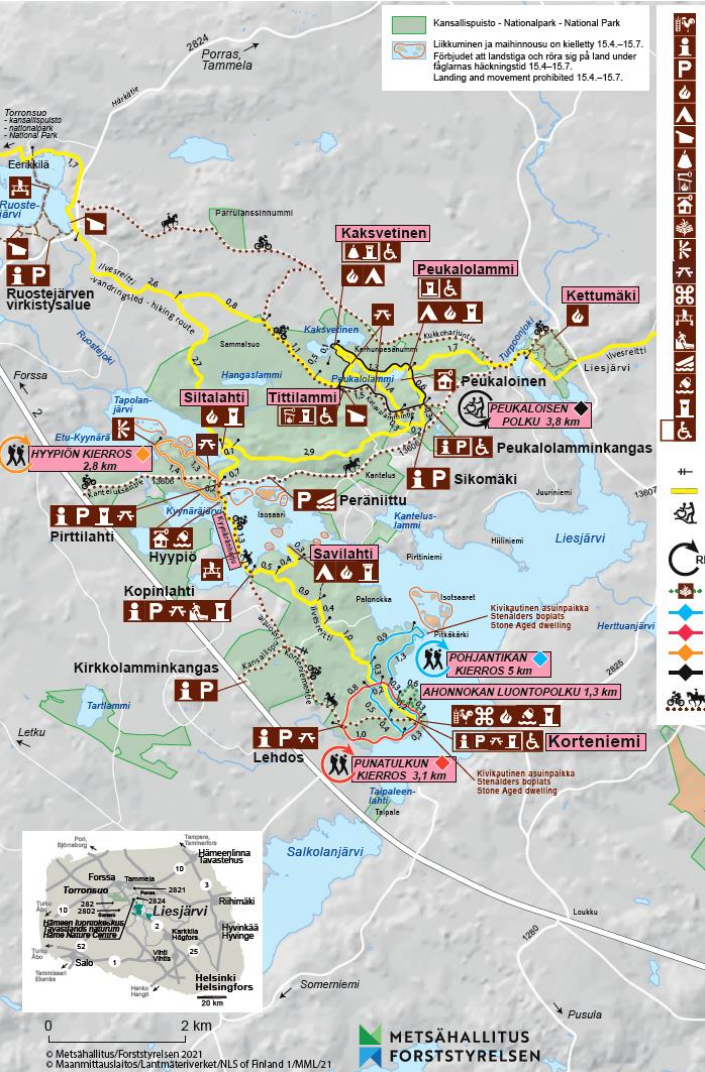
Liesjärven kansallispuisto Hämeen järviylängöllä edustaa pienoiskoossa ylängölle leimallisia piirteitä: salometsää, suota, järvimaisemaa ja syrjäseudun vanhaa asutusta.

Puisto on perustettu 1956, ja sen pinta-ala on 21 km². Puisto suojelee Etelä-Suomen arvokasta metsäluontoa ja erityisesti vanhoja metsiä. Alueella asuu mm. harvinainen liito-orava.

Liesjärven kansallispuistossa on Metsähallituksen metsänvartijatila Korteniemi. Sen rakennusten ja pihapiirin ehjä kokonaisuus on säilynyt lähes muuttumattomana yli sata vuotta. Tilalla vaalitaan menneen ajan elämäntapaa työtapoineen sekä perinteisine kasvi- ja eläinlajeineen.

[Luontoon.fi/liesjarvi](https://luonto.fi/liesjarvi)

Kuva: Sanna-Mari Ratilainen.

Kävijätutkimukseen osallistui 491 kävijää

Liesjärven kansallispuiston edellinen kävijätutkimus tehtiin vuonna 2010. Tuolloin kävijät tekivät puistoon noin 31 000 käyntiä.

Vuonna 2021 määrä oli jo noin 60 100 käyntiä eli lähes kaksinkertainen.

Kävijätutkimus selvittää kävijärakennetta, kävijöiden harrastuksia, käytön alueellista ja ajallista jakautumista, kävijätyytyväisyyttä ja paikallistaloudellisia vaikutuksia.

Tutkimuksessa käytettiin kyselylomaketta, jonka kävijä saattoi täyttää paperisena tai sähköisenä.

Aineisto kerättiin 23.5.–11.11.2021. Tutkimukseen vastasi 491 kävijää.

Tutkimustuloksia käytetään kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelussa.

Luontoon perheen ja ystävien kanssa

Suurin osa vastaajista saapui puistoon 2–5 henkilön seurueessa (83 %).

Seurue muodostui yleensä oman perheen jäsenistä (59 %) tai ystävistä (24 %).

Seurueista noin 18 %:lla oli mukana vähintään yksi alle 15-vuotias lapsi.

Vastaajista 7 % tuli puistoon yli 5-henkisessä seurueessa.

Vastaajista 10 % saapui puistoon yksin.

Vastaajissa oli kaksi liikuntaesteistä henkilöä.

Eniten kolmi- nelikymppisiä

Vastaajien suurimmat ikäryhmät olivat 25–34-vuotiaat (26 %) ja 35–44-vuotiaat (22 %).

Kolmanneksi suurimmat ikäryhmät olivat 45–54-vuotiaat (15 %) ja yli 65-vuotiaat (15 %).

Vähiten oli 15–24-vuotiaita vastaajia (7 %).

Vastaajista oli naisia 60 % ja miehiä 40 %.

Naisten keski-ikä oli 40 vuotta ja miesten 45 vuotta.

Kuva: Maarit Vaahteranoksa.

Ainoa tai tärkein kohde, yli puolet ensikertalaisia

Liesjärven kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde 71 %:lle vastaajista.

23 %:lle retki oli yksi matkan suunnitelluista kohteista. Ennalta suunnittematon kohde puisto oli 6 %:lle vastaajista.

Kun Liesjärven kansallispuisto oli yksi matkan suunnitelluista kohteista, muiksi kohteiksi ilmoitettiin usein jokin lähialueen kohde, kuten Torronsuon kansallispuisto ja Saaren kansanpuisto.

Muista kansallispuistoista kohteiksi mainittiin Torronsuon lisäksi Helvetinjärvi, Puurijärvi–Isosuo, Nuuksio ja Teijo. Osa kävijöistä vastasi kiertelevänsä eteläistä Suomea tai menevänsä mökille taikka sukuloimaan.

Vastaajista 65 % tuli puistoon ensimmäistä kertaa.

Lähes kaikki kävijät kotimaisia matkailijoita

Vastaajista 90 % oli kotimaisia matkailijoita, paikallisia asukkaita 8 % ja ulkomaalaisia matkailijoita 2 % . Paikallisiksi tutkimuksessa laskettiin Forssan, Tammelan, Someron, Karkkilan, Jokioisten ja Lopen asukkaat.

Yleisimmät vastaajien kotikunnat olivat Helsinki (22 %), Espoo (8 %) ja Vantaa (8 %). Suurin osa muistakin kotikunnista painottui eteläiseen Suomeen.

Ulkomailta kävijät tulivat pääosin Euroopasta, kuten Saksasta ja Isosta-Britanniasta. Kaukaisimmat saapuivat Yhdysvalloista ja Saudi-Arabiasta.

Kuva: Jaska Halttunen.

Monenlaista tekemistä, luonnosta nauttiminen tärkeintä

Kun vastaajilta kysyttiin, mitä he tekevät puistossa käyntinsä aikana, melkein kaikki listasivat useita aktiviteetteja. Suurimmalla osalla oli 4–6 (39 %) tai 7–9 (36 %) aktiviteettia.

Yleisimpiä tekemisiä vastaajien keskuudessa olivat kävely (84 %), luonnosta nauttiminen (71 %), maiseman katselu (64 %) ja luonnon tarkkailu (62 %). Keskimääräinen patikointimatka käynnin aikana oli 10 km.

Moni saapui puistoon myös retkeilemään (58 %), ja eväsretkeilykin oli yleistä (54 %).

Kun vastaajilta kysyttiin, mikä heidän tekemisistään oli tällä käynnillä kaikkein tärkeintä, useimmin tärkeintä oli luonnosta nauttiminen (33 %) ja retkeily (20 %).

Käyntikohteet, viipymä ja yöpyminen

Suosituimmat käyntikohteet olivat Kynnäränharju (50 %), Korteniemen perinnetila (43 %), Savilahden telttailualue nuotiopaikkoineen (29 %) ja Hyypiön polku (26 %).

Suosittuja kohteita olivat myös Kaksvetisen telttailualue ja siihen kuuluva kota (18 %) sekä Peukalolammin telttailualue laavuineen (18 %).

Muista kohteista suosittuja olivat Pohjantikan polku (17 %) sekä Peukaloisen esteetön polku ja Ahonnokka Korteniemestä lähtevän luontopolun varrella (molemmat 14 %).

Päiväkävijä vietti Liesjärven kansallispuistossa ja sen lähialueella aikaa keskimäärin 5 h ja yöpyjä 2 vrk.

Yleisin yöpymistapa oli telta tai muu oma majoite (83 %). Vuokratuvassa majoittui 10 % yöpyjistä ja asuntoautossa tai -vaunussa noin 9 %. Vain yksi vastaaja ilmoitti yöpyneensä laavussa tai kodassa.

Perinnetilan tunnelmaa

“Kiitos tällaisen tilan
ylläpitämisestä.
Aidosti aito tila.”

Palvelujen laatuun oltiin tyytyväisiä

Laatua mitattiin asteikolla 1–5, jossa 1 = erittäin tyytymätön ja 5 = erittäin tyytyväinen.

Parhaimman laatuarvosanan saivat yleinen siisteys (4,5), yleinen turvallisuus (4,4) ja polkureitistö (4,2). Vastajaat olivat tyytyväisiä myös maiseman vaihtelevuuteen (4,2) sekä polttopuihin tuvilla ja huolletuilla tulentekopaikoilla (4,2).

Heikoimmat arviot saivat jätehuollon ohjaus ja toteutus (3,5), Tittilammin esteetön keittokatos (3,5) ja yrittäjien tuottamat palvelut (3,5). Koronapandemiasta johtuvat rajoitukset vaikeuttivat yrittäjien mahdollisuuksia tarjota palveluja.

Vastajaat olivat melko tyytyväisiä myös palvelujen kokonaismäärään. He olivat puiston palvelujen määrään erittäin (40 %) tai melko tyytyväisiä (54 %). Tyytymättömien prosentuaalinen määrä vastaajista oli nolla.

Kuva: Sannamari Ratilainen.

Kävijätyytyväisyys hyvällä tolalla

Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi mittaa asteikolla 1–5 vastaajien yleistä tyytyväisyyttä käyntiinsä (5 = erittäin tyytyväinen ja 1 = erittäin tyytymätön).

Osatekijöittäin tarkasteltuna palvelujen laatu sai arvon 4,06, ympäristön laatu 4,34 ja ennako-odotusten toteutuminen 4,4. Käyntiä häirinneitä tekijöitä vastaajat kokivat vain vähän, mistä kertoo tyytyväisyysindeksin arvo 4,5.

Palvelujen laadussa tyytyväisyysindeksi oli heikoin jätehuollon toteutuksessa ja ohjauksessa (3,5) ja paras palveluiden määrässä (4,33).

“Naapurissa Torronsuolla porukkaa on nykyisin liikaa. Toivottavasti Liesjärveä ei uhkaa sama kohtalo.”

Hyvinvointia luonnosta

Vastaajat arvioivat käyntinsä terveys- ja hyvinvointivaikutukset erittäin myönteisiksi.

Vastaajat kokivat fyysisten ja psyykkisten terveys- ja hyvinvointivaikutusten lisääntyneen keskiarvon 4,37:n edestä asteikolla 1–5.

Sosiaalisen hyvinvoinnin lisääntymistä he kokivat 4,22:n verran.

Vastaajat arvioivat koettujen terveys- ja hyvinvointivaikutuksien rahallisen arvon keskimäärin noin 134 euroksi. Vastaukset vaihtelivat nolasta eurosta 3 000 euroon. Siksi keskiarvoa luotettavampi arvio on keskimmäisin vastaus eli mediaani, joka oli 80 euroa.

Kuva: Risto Eronen.

Keskimääräinen kulutus käynnillä noin 31 euroa

Tutkimukseen vastanneet arvioivat käyttäneensä keskimäärin 31 € käynnillään kansallispuistossa ja sen lähialueella. Majoittuneet kuluttivat 52 € ja päiväkävijät 12 €.

Kotimaisten matkailijoiden kulutus oli keskimäärin 33 € ja paikallisten kävijöiden 8 €.

Ulkomaalaisia matkailijoita saatiin tutkimukseen niin vähän, että heidän kulutuksestaan ei saatu luotettavaa arvioita.

Rahankäyttö jakautui seuraavasti: ruoka- ja vähittäiskauppaostokset 10 €, majoittuminen 9 €, huoltamo-ostokset 6 € sekä kahvila- ja ravintolakulut 4 €. Loput 2 € veivät paikallisliikenne, ohjelmapalvelut ja muut menot.

Paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset olivat noin 1,7 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 14 henkilötyövuotta.

Kokonaistulovaikutuksista 38 % (0,6 milj. €) muodostui niiden kävijöiden rahankäytöstä, jotka olivat maininneet Liesjärven kansallispuiston ainoaksi tai tärkeimmäksi matkansa kohteeksi.

Menolajeista tulovaikutuksia tuotti eniten majoittuminen (51 %), ja majoittumisella oli myös eniten työllisyysvaikutusta (6 htv).

Paikallistaloudelliset vaikutukset olivat kasvaneet merkittävästi vuodesta 2010, jolloin kokonaistulovaikutukset olivat 0,3 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 4 henkilötyövuotta. Kasvu johtuu sekä rahankäytön että käyntimäärän kasvusta.

Kuva: Sannamari Ratilainen.

Puistoa saa kehittää, mutta ei liikaa

Avoimissa vastauksissa vastaajat toivoivat maasto-opasteiden ja polkuviitoitusten parantamista ja huomauttivat, että kartat ja maasto eivät aina vastaa toisiaan. Myös sähköiset kartat pitäisi päivittää ajan tasalle, samoin tiedot bussiyhteyksistä. Lisäksi ehdotettiin Torronsuon kansallispuiston ja Liesjärven kansallispuiston yhdistävää karttaa.

Osa vastaajista toivoi vesipisteitä puiston pohjoisosaan. Myös makkaranpaistopaikkoja ja evästelypenkkejä pitäisi olla lisää, samoin laavuja ja yöpymispaikkoja mm. Pohjantikan ja Punatulkun rengasreittien yhteyteen.

Peukalolammille ja Kaksvetiselle toivottiin kunnollisia laitureita. Peukalolammin ja Tittilammin käymälöitä pidettiin liian pimeinä; lisää valoa saisi aurinkokennolla toimivilla lamputilla. Puiston palvelujen joukkoon toivottiin kahvilaa. Jotkut kaipasivat lisää maastopyöräilyreittejä.

Palautteissa esitettiin myös, ettei aluetta saa kehittää liikaa. "Liikaa ei saa kehittää, että säilyy luonnonrauha. Simppelisti. Huomio luonnon kokemisessa, oppimisessa, ympäristössä."

”Jos siitä ei ole luonnolle haittaa”

Tutkimuksen perusteella Liesjärven kansallispuisto palvelee kävijöitään hyvälaatuisesti ja kävijät ovat puistoon kokonaisuutena tyytyväisiä. Luonnon kokemisella ja luonnosta nauttimisella on kävijöille suuri merkitys.

Liesjärven, kuten muidenkin kansallispuistojen, tärkein tehtävä on suojella luontoa. Siksi kaikessa kehittämisessä on ensiarvoista turvata puiston luontoarvojen säilyminen.

Tämän tiedostaminen näkyi myös joidenkin kävijöiden kehittämis ehdotuksissa. Esimerkiksi eräs kävijä kirjoitti kehittämis ehdotuksensa perään: ”Jos siitä ei ole luonnolle haittaa”.

Tutustu koko tutkimusraporttiin

- [Liesjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2021 \(julkaisut.metsa.fi\)](https://julkaisut.metsa.fi/).

Kuva: Anemone Aaltonen.

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelse
n

@metsahallitus